

TRABZON MİLLETVEKİLİ
M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞININ 2007 YILI
BÜTÇESİ ÜZERİNDE
TBMM GENEL KURULUNDA YAPTIĞI
KONUŞMANIN ÖZETİ

➤ **Dolar cinsinden millî gelir eğer gerçekten yüzde 112 oranında arttıysa, o zaman neden kamu personeline, kamu işçisine bu artışın ancak yarısını uygun gördünüz**

Sayın Başbakan bütçe konuşmasında şu değerlendirmede bulundu: “2002 yılı sonunda 183 milyar dolar olarak aldığımız gayrisafi millî hasılaya, dört yıl içerisinde 210 milyar dolar ilave ettik.” Gerçekten, dolar cinsinden gayrisafi millî hasıla rakamına baktığımızda 2002 ile 2006 arasındaki artış oranının yüzde 112 olduğunu görüyoruz. Kişi başına millî gelir de ise 2002 sonunda 2.638 dolar olan değer 2006 yılı sonunda 5.341 dolara ulaşacağı tahmin ediliyor.

Öte yandan, Sayın Başbakan konuşmasının bir başka yerinde yine dört yıllık iktidarları döneminde ortalama memur maaşını yüzde 72 oranında, ortalama kamu işçi maaşını da yüzde 65 oranında artırdıklarını söylediler.

Şimdi, böyle bir tabloda Sayın Başbakana sormak gerekir: Dolar cinsinden millî gelir eğer gerçekten yüzde 112 oranında arttıysa, o zaman neden kamu personeline, kamu işçisine bu artışın ancak yarısını uygun gördünüz, bu artışın ancak yarısına denk gelecek bir artışı layık gördünüz?

➤ **Dolar cinsinden yüzde 112 oranında arttığı ifade edilen millî gelir, gerçekten bu oranda artmış mıdır?**

Bakanlar Kurulunun 1 Kasım 2006 tarihli Resmî Gazete’de yayınlamış olduğu 2007 yılı Programında sabit fiyatlarla millî gelir rakamlarını gösteren bir tablo var. Sabit fiyatların özelliği, enflasyondan kaynaklanan artışları, doların değer kaybetmesinden kaynaklanan değer oynamalarını bir kenara bırakır. Bu nedenle ekonomik kıyaslamalarda kullanılan sabit fiyatlarla millî gelir rakamıdır.

Söz konusu tabloda sabit fiyatlarla millî gelir rakamında, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarı devraldığı 2002 yılından dört yıl daha öncesinde, 1998 yılında Türkiye’de kişi başına milli gelir 3.080 dolar iken bu rakamın 2006 yılı sonunda 3.688 dolara çıkması öngörülmüş. Yani, sekiz yılda, Türkiye millî gelir rakamında ancak yüzde 19,7 oranında bir artış sağlayabilmiş. Gerçek durum budur. Sayın Başbakanın rakamlarını enflasyondan arındırırsak, dolardaki değer kaybından arındırırsak, gelmiş olduğumuz nokta budur.

Geçen mayıs-haziran ayında yaşadığımız çalkantıda dolar 1,6 YTL ye kadar yükselmişti. O zaman -hatırlarsınız- millî gelir rakamlarının birden nasıl geri gitmiş ve dolar cinsinden hesaplanan rakamların nasıl yeniden hesaplanmak zorunda kalınmıştı. İşte bu nedenle ekonomik kıyaslamaları sabit fiyatlarla yapmak gerekir.

➤ **Kamu sektörünün borçlanma gereği azalırken, özel sektörün borçluluğu olağanüstü ölçüde arttı**

Kamu sektörünün borcunda, toplam kamu borcunda, 2002-2006 arasındaki artış yüzde 51 düzeyinde iken, aynı dönemde özel sektörün döviz cinsinden yurt dışına olan borç durumunda, borçluluğundaki artış yüzde 149 oranındadır.

Döviz cinsinden özel sektörün borcunda dört yıllık dönemde yüzde 149 oranında bir artış meydana gelmiş olması, dövizde herhangi bir oynama, herhangi bir sıçrama hâlinde reel sektörün nasıl bir riskle karşı karşıya olduğunun en büyük göstergesidir. 2001 öncesindeki kur rejimi nedeniyle Merkez Bankasının üzerinde olan risk, şimdi dalgalı kur nedeniyle artık piyasanın, reel sektörün, şirketlerin ve dövizle borçlanmış olan vatandaşlarımızın üzerindedir. Bu, ekonominin en büyük riskidir.

➤ **Dolarizasyon olarak ifade ettiğimiz, yabancı paraya olan talep giderek artıyor**

2006 Mayıs öncesine kadar yabancı para talebinin toplam para arzına oranı yüzde 47 iken bu oran, ağustos ayında yüzde 52'ye kasım ayında da yüzde 55'e çıkmıştır. Vatandaş tasarruf aracı olarak yeniden dövize yönelmiştir.

1998-2002 arasında yabancı para cinsinden mevduat 16,7 milyar dolar miktarında artmışken, 2002-2006 dönemindeki artış 22,1 milyar dolardır. 22,1 milyar dolarlık artışın sadece 10,7 milyar doları son on bir ayda meydana gelmiştir.

➤ **Cari açığın Türk ekonomisi için nasıl olağanüstü bir risk taşıdığını, 2006 yılı sonunda millî gelire oran olarak yüzde 9'lara ulaşan bu riskin nasıl artık taşınamaz bir boyuta geldiğini hepimiz biliyoruz**

➤ **Net uluslararası yatırım pozisyonundaki açığın artışı yüzde 85dir**

Net uluslararası yatırım pozisyonu, Türkiye'deki kişilerin, kamu kurumları, Merkez Bankası, Hazine de dahil olmak üzere, yurtdışından olan alacakları ile yurtdışına olan borçlarının kıyaslandığı rakamdır. Net uluslararası yatırım pozisyonunda Türkiye 2002 yılı sonunda 85 milyar dolar açık vermektedir; bu rakam, 2006 yılının haziran ayı sonu itibarıyla 157 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Açığın artış oranı yüzde 85'tir, bu olağanüstü bir artıştır. Dövizde olan herhangi bir talebin bir anda tetiklenmesi, artması halinde, bu iç piyasalarda ya da dış piyasalardaki gelişmeler nedeniyle de olabilir, 2007 yılında yaşayacağımız seçimler nedeniyle de olabilir; uluslararası konjonktürde zaten çok rahat olmayan Türkiye'de net uluslararası yatırım pozisyonu Türk ekonomisinin çok büyük bir sorunu, çok büyük bir riski olarak karşımıza çıkacaktır.

➤ **Kamu borcunda nispi bir iyileşme olduğunu ifade ediyoruz, ancak, kamu borcunun yapısına baktığımızda, bu iyileşmeye de ihtiyatlı yaklaşmamız gerekir**

Kamu borcunun yapısına baktığımızda, faize endeksli borçlar ile (değişken faizli borçlar diyoruz buna) döviz cinsinden veya dövize endeksli borçların toplam borç stokundaki ağırlığının hemen hemen hiç değişmediğini görüyoruz. İlgili bakanların "burada da bir iyileşme vardır" dedikleri rakamlar, son derece sembolik rakamlardır. Toplam borç stoku içerisinde, bu şekilde faize endeksli veya döviz cinsinden veya dövize endeksli borçların toplamı 2004 yılında yüzde 70 iken, bu rakam 2006 yılı ekim ayında yüzde 68'e inmiştir,

sadece yüzde 68'e inmiştir. 2 puanlık bir iyileşme, böyle önemli bir borç stoku olan bir ülkenin değerlendirmesini yaparken ciddi bir iyileşme değildir.

➤ **2007 yılı bütçesi enflasyonla mücadele özelliğine sahip bir bütçe değildir**

Bütçenin faiz dışı harcamaları yüzde 17,8 oranında artmaktadır. 2007 yılında millî gelirin nominal artışı yüzde 12,3'tür. Eğer millî geliri yüzde 12,3 oranında artırmayı planlarken, bunun üzerinde 17,8 oranında yüksek bir artışla faiz dışındaki harcamaları artırıyorsanız, bu bütçenin enflasyonla mücadele bütçesi olduğunu iddia edemezsiniz. Sayın Merkez Bankası Başkanının "Bir yıl içinde faizlerin inmesini beklemiyoruz." yönündeki mesajı da, esasen bütçeye güvensizliğin ifadesidir. Bu bütçe, bırakın faizleri indirmeyi, hiç arzu etmiyoruz, hiç istemiyoruz ama, belki faizlerin artışına bile neden olabilecektir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.